

ممنوعیت حجاب دختران مسلمان فرانسوی

موج نوین اسلام ستیزی غرب که پس از حوادث ۱۱ سپتامبر، مرحله جدیدی را آغاز کرد، هوشیاری و پاسخی مدبرانه از سوی دنیای اسلام را در بر خورد با مسائلی که به نوعی مسلمانان را تحت فشار و محدودیت قرار داده و به انزوای کشاند، می طلبد. تجربه های تلخ و غیر انسانی سال های اخیر برای نشان دادن چهره های منفی و مغشوش از اسلام به مدد ابزارهای تبلیغی پیشرفته و پرغوغا تا آن جا پیش رفت که دین را در تقابل با سعادت بشر قرار داده و امروز با شیوه ای نوین، نهادهای دینی را دستاویز قرار داده است .

این در حالی است که باورهای دینی حتی یک انسان مدرن، هرگز نمی تواند امری صرفاً درونی باشد و ارزش ها و مقدسات ناشی از این اعتقاد قلبی، مطابق با واقعیت های روز و با نمادی بیرونی مجال بروز می یابد. پذیرش حجاب نیز از سوی زنان مسلمان، به عنوان یکی از پیش شرط های اعتقادی آنان است و پیش از آن که مظهر هویت دینی باشد، عمل به یک فریضه دینی، محسوب می گردد.

توسل به قانونمند نمودن ممنوعیت حجاب از سوی دولت فرانسه، حاکی از ضعف و استیصال این کشور در نحوه برخورد با تعدد ادیان و تکثر عقاید است که حقوق مسلم و مشروع افراد را محصور می‌کند. دنیای مبتنی بر مادیگری امروز، نه تنها حجاب را، بلکه همه‌نهادهای دینی را هدف قرار داده و ضمن مبارزه با ارزش‌های ظاهری دین، به تدریج به تخریب لایه‌های درونی تر آن همت می‌گمارد. بر همین اساس و به منظور مقابله با چنین خیزش هدفمند و ضد اسلامی دولت فرانسه، جمعیت زنان جمهوری اسلامی با دعوت از انجمن‌ها و نهادهای مسلمان در سراسر جهان، بر ضرورت جنبش‌های اسلامی و حرکت‌های معترضانة تاکید کرده و از کلیه سازمان‌های فعال در کشورهای جهان خواسته است تا در اقداماتی پیوسته، ضمن تنویر افکار عمومی جهان، ماهیت بحث ممنوعیت حجاب را تبیین نماید و نقاب از چهره تبلیغات کاذب و داعیه دروغین فرانسه درباره حق آزادی عقیده و لزوم رعایت حقوق بشر، بردارد.

خانم دکتر زهره مصطفوی دبیر کل جمعیت زنان جمهوری اسلامی ایران، طی اقدامی گسترده در ضمن مکاتباتی از شخصیت‌های علمی، سیاسی و فرهنگی در سراسر جهان و کسانی که در زمینه حقوق بشر و حقوق زنان فعالیت دارند و جمعیت‌های مستقل NGO و روسای شبکه‌های رسانه‌ای خواسته است تا در مقابل این تصمیم فرانسه، ساکت نبوده و اقدامات موثری را انجام دهند.

این نامه‌ها تحت عنوان شخصیت حقیقی وی برای سران کشورهای و شخصیت‌های حقیقی، تحت عنوان دبیر کل جمعیت زنان جمهوری اسلامی ایران برای جمعیت‌ها و دیگر افراد حقیقی و حقوقی ارسال شده است.

همچنین خانم دکتر مصطفوی طی نامه‌ای به مقام معظم رهبری، ضمن طرح مسأله و اقداماتی که در نظر داشته، حمایت معنوی ایشان را در حرکت انجام شده درخواست نموده است. حاصل این تلاش طبق پاسخ‌ها و گزارش‌های متعددی که از جانب مخاطبان ارسال شده است دارای چند جنبه است:

۱- ایجاد انگیزه و توجه به مسأله مذکور و اقدام جهت اعتراض مستقیم به مقامات فرانسه از سراسر جهان و ارسال رو نوشت

۲- برقراری راهپیمایی‌های اعتراض آمیز از سوی نهادها و مردم کشورهای مختلف در مقابل سفارتخانه‌های فرانسه و ارسال گزارش خبری و عکس‌های آن

۳- طرح و درج ده‌ها مقاله مختلف و پی‌گیری شبکه‌های رسانه‌ای به عنوان مهم‌ترین مسأله فکری - خبری در جهت تنویر افکار عمومی ملت‌ها مثل میدل ایست، اسلام آن لاین، الوطن، الجزیره، الطفوف الاسلامی، البلاغ، بنت الشیعه، شبکه سوریه و ...

گزارش عملکرد

مجموعه فعالیت‌هایی که در جهت اطلاع رسانی و ایجاد انگیزه درباره این مسأله انجام شده است به شرح زیر است:

۱- نامه به آقای ژاک شیراک رئیس جمهور فرانسه و طراح و حامی اصلی طرح مذکور، ترجمه متن این نامه چنین است:

سند ۱

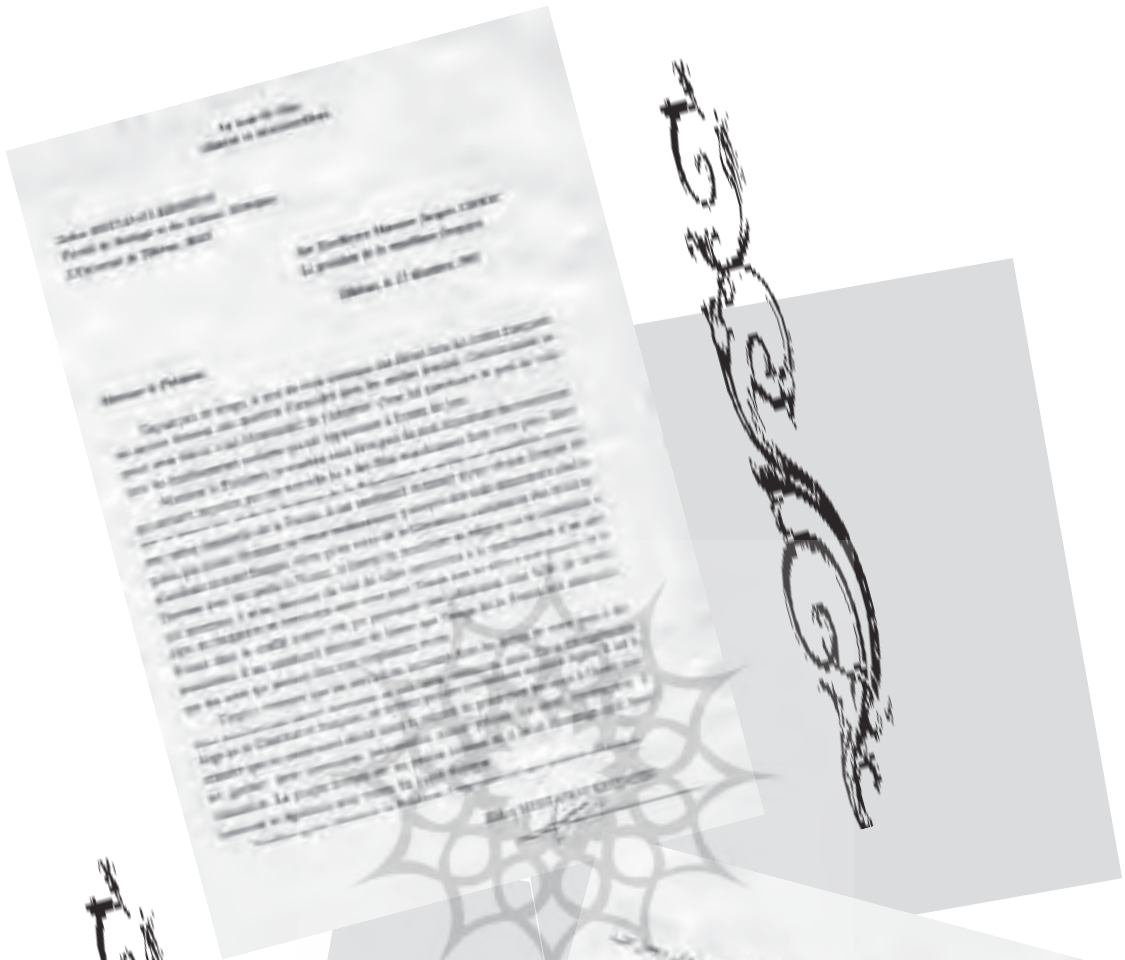
تهران، ۱۳ دسامبر ۲۰۰۳

جناب آقای ژاک شیراک

ریاست محترم جمهوری فرانسه

چندی است که استفاده از حجاب اسلامی توسط دانش‌آموزان در مدارس فرانسه دیگر

انسانی و مطالعات فرهنگی

مطالعات انسانی

بار به بحث روز وسایل ارتباط جمعی فرانسه مبدل گشته است، اما اکنون، بر خلاف گذشته، ظاهراً وضع قانون ممنوعیت استفاده از حجاب در موسسات آموزشی در دستور کار قرار گرفته است.

جناب آقای رئیس جمهور، اینجانب مایلم مراتب نگرانی خود را از محدودیت هایی که ممکن است با وضع قانون جدید برای دختران مسلمان در کشور شما ایجاد گردد به اطلاع جنابعالی برسانم، در حالی که آزادی، جزئی از شعار ملی فرانسه است و به عنوان یک ارزش اساسی تلقی می شود، این که یک شهروند فرانسوی نتواند پوشش خود و از جمله روسری اش را که به خودی خود نشان دهنده تکرر فرهنگی فرانسه است، آزادانه برگزیند، مایه شگفتی است.

از آن جا که برطبق کنوانسیون اروپایی حقوق بشر که فرانسه نیز عضو آن است حق ابراز آزادانه مذهب برای هر شهروندی به رسمیت شناخته شده، ایجاد محدودیت در ابراز، تنها یکی از نشانه های آن در کشور شما، برایم دلسرد کننده است.

در موقعیتی که تلاش های ضد جنگ فرانسه در قضیه عراق موجب تحسین یک پارچه جهان اسلام گردید، به نظرم مایه تاسف است که اجازه داده شود وجهی فرانسه با اعمالی که به راحتی می توان از آن ها پرهیز نمود، خدشه دار گردد.

اینجانب عمیقاً امیدوارم که از محدودیت های اعمال شده بر دختران مسلمان در مدارس کشور شما کاسته شود و این محدودیت ها برخاسته از تفسیر موسع قانون اساسی تبدیل به ممنوعیت صریح قانونی نگردد، چه بیم آن می رود که در این صورت بسیاری از دانش آموزانی که قصد تحصیل در مدرسه را با حفظ عقاید شخصی خود دارند، از حق اساسی آموزش محروم گردند. ملت فرانسه ملتی بردبار است و دریغ است که برای حل یک مشکل، با فراخواندن قانونگذار، باب هر گونه گفتگو را ببندد.

با تقدیم صمیمانه ترین احترامات
زهره مصطفوی خمینی

۲- نامه های جداگانه به آقایان:

نخست وزیر فرانسه

San Excellence Monsieur Jean- Pierre Rafarin

رئیس مجلس سنای فرانسه

Monsieur Chirstian Poncelet

رئیس مجلس ملی فرانسه

Monsieur Jean Louis Debre

وزیر کشور فرانسه

Monsieur Nicolas Sarkozy

وزیر آموزش و پرورش فرانسه

Monsieur Luc Ferri

۳- نامه به آقای کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل متحد. در این نامه اشکالات حقوقی این طرح بیان شده و عواقب انسانی و فرهنگی آن گوشزد شده است و همچنین نامه هایی به مسئولین سازمان های ذیل: کمیسیون دفاع از کودکان و زنان نماینده سازمان ملل در تهران و یونیسف

۴- نامه به آقای سید محمد خاتمی ریاست جمهوری، در این نامه ضمن تذکر عواقب این

طرح در خواست شده تا ایشان و دولت جمهوری اسلامی ایران اقدامات موثری در جهت مخالفت با این طرح به عمل آورند. در قسمتی از این نامه آمده است :

سند ۲

از آن جاکه متوجه شده اند شعارهای تسامح فرهنگی و تکرر پذیری دینی و احترام به حقوق فردی و تعارض علم و دین مانع از رشد معنویت و گرایش به اسلام نگردیده است، چاره‌ای نواندیشیده اند و در راهی جدید گام نهاده اند و مسلمانان مظلوم رادر تقابل ساختگی میان دین ورزی و دانش پژوهی قرار داده اند.

چندی نخواهد گذشت که در قلب اروپا مادران مسلمان به دور افتاده از دانش و فرهنگ و گسسته از نسل های آینده، مطرود جامعه خواهند شد و چیزی نمی گذرد که مرکز علمی تمدن آفرین در چنگال دانشمندان ضد دین اسیر خواهند گردید. آن ها به درستی دریافته اند که برای قطع شریان دین ورزی و سلطه دائمی بر ملل مسلمان باید رگ های کوچک آداب ظاهری جوانان و ریشه های پیوند آنان را با دین یکی پس از دیگری ببرد تا در فرصت مناسب آخرین ضربات خود بر پیکر تضعیف شده دینداران وارد کنند و آن ها را به وادی شک و تردید ببرند. جالب آن است، با آن که مقصودشان چون کتابی باز پیش روی جهانیان آشکار است، انگیزه خود را به شعار آزادسازی دختران مسلمان از سیطره تربیت افراط گرایانه خانواده ها آراسته اند، بهانه ای که استواری و شجاعت نونهالان ما در حفظ پوشش خویش بهترین گواه بر بطلان و صحت انتخاب آزادانه ایشان است .

۶- نامه به مراجع معظم تقلید و درخواست از ایشان برای انجام ابتکارهای موثر و جدی برای مخالفت با طرح مذکور، این نامه برای حضرت آیات عظام آقایان :

فاضل لنگرانی، صافی گلپایگانی، وحید خراسانی، تبریزی، سیستانی، شبیری زنجانی، مکارم شیرازی، صانعی، موسوی اردبیلی و نوری همدانی ارسال شد .

۷- نامه به تعدادی از علمای شیعه از جمله آیات محترم آقایان: سبحانی، جوادی آملی، تسخیری و ...

۸- نامه به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، شورای عالی مدیریت حوزه علمیه قم، شورای عالی ائمه جمعه سراسر کشور و دیگر مراکز مربوط به روحانیت

۹- نامه به تعدادی از مسئولین جمهوری اسلامی ایران از جمله آقایان: هاشمی رفسنجانی، کروبی، هاشمی شاهرودی، حسن روحانی، ناطق نوری، لاریجانی و خانم شجاعی

۱۰- نامه به پاپ ژان پل دوم رهبر کاتولیک های جهان که در قسمتی از این نامه آمده است:

سند ۳

هدف حجاب اسلامی، به طور واضح، حمایت از عفت زنان است. معتقدم که این ارزش نه تنها در سنت کاتولیک ارزشمند بوده، بلکه برای پیروان همه ادیان نیز مورد احترام و توجه است. مسلمانان بر تصاویر حضرت مریم که با نماد حجاب همراه است احترام و تقدس قائل بوده و آن را نشانه ای آشکار از تاکید بر ارزش حجاب و عفت به شمار می آورند.

من اعتقاد دارم اهمیت نمادهای مذهبی تاحدی است که نباید قربانی تصمیمات سیاسی ضد دینی شوند. همچنین اعتقاد دارم جنابعالی به لحاظ موقعیتی که به عنوان رهبر کاتولیک های جهان دارید می توانید نفوذ مثبتی حتی بر مقامات سیاسی کشورهای مسیحی داشته باشید.

از این رو در خواست محترمانه من این است که جنابعالی با استفاده از نفوذ معنوی و اخلاقی والای خود جهت جلوگیری از تصویب و اجرای قانون مذکور تلاش نموده و مخالفت خود را با این طرح اعلام نمائید .

۱۱ و ۱۲- تهیه نامه ای خطاب به شخصیت ها و انجمن های غیر مسلمان به زبان های فارسی

عربی، انگلیسی و فرانسه. تهیه نامه ای خطاب به شخصیت ها و انجمن های مسلمان به زبان های چهارگانه و ارسال آن از طریق پیک، پست، پست الکترونیکی. تعداد این نامه ها بالغ بر چند نامه بوده که خطاب به یکایک افراد با ذکر نام و عنوان ارسال شده است. این مجموعه عبارت بودند از:

الف- شخصیت ها علمی از جمله: هایرماس، چامسکی، رژه گارودی و دانشمندی از کشورهای مختلف امریکا، کانادا، انگلستان، فرانسه، عربستان، مصر، پاکستان، مالزی، آلمان، هلند، ایتالیا، روسیه، بحرین، عراق، هند، کویت، فلسطین، لبنان و ...

ب- جمعیت های مستقل NGO حقوق بشر در کشورهای مذکور

ج- جمعیت های مستقل NGO که فعالیت آن هادرمینه حقوق زنان است.

د- روسای تعدادی از شبکه های رسانه ای مثل الجزیره، CNN، شبکه سوریه، بحرین، عمان، مراکش، میدل ایست و ...

ه- تعداد زیادی از جمعیت های مستقل اسلامی شیعی و سنی که دارای فعالیت های سیاسی یا فرهنگی بوده اند.

و- تعداد زیادی از شخصیت های فرهنگی و سیاسی جهان اسلام

ز- سفارتخانه های کشورهای اسلامی و غیر اسلامی در ایران

ح- شخصیت های سیاسی موثر جهان اسلام، شرکت کننده در کنفرانس... وزارت امور خارجه

ط- جمعیت های مستقل فعال در جمهوری اسلامی ایران

در نامه خطاب به غیر مسلمان ها چنین آمده است:

سند ۴

لایحه ممنوعیت حجاب در مدارس از یک سو تعارض روشن با روح فرهنگ ملل اروپا دارد و از سوی دیگر با مفاد برخی از قوانین کشورهای فرانسه و دیگر کشورهای اروپایی در تضاد است و همچنین در مخالفت آشکار و فاحش با مواد اولیه اعلامیه جهانی حقوق بشر سازمان ملل متحد قرار دارد، زیرا دختران مسلمان یا باید دست از یکی از واجبات اصول مذهبی خود (حجاب) بردارند که مخالف ماده ۱۸ مبنی بر "... آزادی اظهار مذهب و عقیده در تعلیم، عمل، عبادت و اجرای مراسم ... است و یا باید از تحصیل دست بردارند که مخالف با ماده ۲۶ هر کس حق دارد از آموزش بهره مند شود..." می باشد.

در عصر حاضر، جهان در انتظار پیشنهاد طرح هایی برای پدید آوردن انس و الفت میان آدمیان بخصوص پیروان ادیان الهی می باشد همانند طرح گفتگوی تمدن ها که از سوی رئیس جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد و با اقبال جهانی مواجه شد، در حالی که طرح مذکور زمینه شکل گیری و قوت یافتن "پارادایم جنگ تمدن ها" را فراهم می کند. نظریه جنگ افروزان ای که در هم آوایی یا یکه تازی های قدرت مسلط بر جهان، به برخی اختلافات و سوء تفاهات تاریخی میان ملل و تمدن های جهان بیشتر دامن می زند.

وزارت کشور ، امنیت داخلی و آزادی های محلی

خانم محترم،

به وسیله نامه مورخ ۱۳ سپتامبر ۲۰۰۳ توجه اینجانب را به مسأله استفاده از حجاب اسلامی در مدارس فرانسوی جلب فرمودید.

این موضوع هم اکنون در کشورمان مورد بحث است که به اصل لائیسیتیه و اجرای آن در مدارس دولتی برمی گردد. این اصل به یک پارچگی ملی، توان زیستن با هم و توان جمع شدن در مسائل اصلی، مربوط می شود.

لائیسیتیه در آداب و رسوم ما حک شده است. در قلب هویت جمهوری ما قرار دارد. امروز نه این است که بخواهیم آن را مجدداً برقرار کنیم و یا این که مرزهایش را تغییر دهیم. بلکه این است که با وفادار ماندن به موازنه هایی که جامعه فرانسه توانست تدوین کند و ارزش هایی که جمهوری خواست برقرار سازد، آن را زنده نگه داریم.

لائیسیتیه آزادی وجدان را تضمین می کند. آزادی اعتقاد داشتن و یا نداشتن را حفظ می کند. به هر فردی امکان می دهد اعتقادش را بیان و اعمال کند. با آسایش، با آزادی، بدون این که تهدید تحمیل اعتقادات و ایمان های دیگری بر او باشد، امکان می دهد جمهوری و نهادهای آن از زنان و مردانی که از افق های مختلف، فرهنگ های مختلف آمده اند، محافظت کند. لائیسیتیه که باز و سخاوتمند است، ارجح ترین محل ملاقات و مبادله است که هر کس در آن بهترین را از خود به جامعه ملی تقدیم می کند. لائیسیتیه بی طرفی فضای عمومی است که اجازه همزیستی هماهنگ مذاهب مختلف را می دهد.

لازم می دانم تصریح کنم که ما باید عملاً همان احترام و همان ملاحظه یکسان را برای تمام خانواده های بزرگ معنوی داشته باشیم. در این راستا اسلام، دینی که دیرتر به سرزمین ما آمده، تمامی جایگاه خود را در میان ادیان بزرگ موجود در خاک ما دارد. تأسیس شورای مسلمانان فرانسه، منبع امکان برقراری رابطه بین کشور و اسلام را در فرانسه می دهد. مسلمانان بایستی امکان داشتن اماکن مذهبی برای انجام مراسم دینی خود - بافتخار و آسایش - در فرانسه داشته باشند. علی رغم پیشرفت های اخیر، بایستی اذعان کرد که در این زمینه هنوز خیلی کارها باید انجام شود. وقتی که تربیت امام جمعه های فرانسوی تأمین شد که امکان می دهد شخصیت اسلام با فرهنگ فرانسوی متجلی شود، گام دیگری برداشته خواهد شد.

با این امید که به دل نگرانی های شما پاسخ داده باشم، شایسته ترین احتراماتم را تقدیم می کنم.

نیکولا سارکوزی